

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

(1821-1830) ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

- **Κορυφαία προσπάθεια των Ελλήνων να αποκτήσουν την ελευθερία τους από τους Οθωμανούς (1453 Άλωση της Κων/πολης) μέχρι το 1830 που κέρδισε την ανεξαρτησία της η Ελλάδα .**
- **1821-2021 Συμπληρώνονται 200 χρόνια από την Ελληνική επανάσταση.**

Σημαντικά γεγονότα που μελετήσαμε

1.Ίδρυση της Φιλικής Εταιρείας .1814 – Οδησός της Ρωσίας

(Εμμανουήλ Ξάνθο, Νικόλαο Σκουφά, Αθανάσιο Τσακάλωφ)

Ανάθεση αρχηγίας στον **Αλέξανδρο Υψηλάντη** , μετά την άρνηση του Καποδίστρια , ο οποίος ήταν **στρατηγός του τσάρου στη Ρωσία** .

Σχέδιο δράσης της Φιλικής Εταιρείας ήταν να ξεκινήσει η επανάσταση ταυτόχρονα στη Μολδοβλαχία και Πελοπόννησο για να διασπαστεί ο Οθωμανικός στρατός .

2. Εξέγερση στη Μολδοβλαχία .

Οι παράγοντες επιτυχίας της επανάστασης ήταν 1) **δεν υπήρχε Οθωμανικός στρατός** , 2) **υπήρχαν πολλοί Έλληνες Φαναριώτες και πολλοί εμπειροπόλεμοι οπλαρχηγοί...** Όμως η εξέγερση καταδικάστηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις λόγω συμφερόντων , ενώ ο **Τσάρος καθαίρεσε τον Υψηλάντη και έδωσε άδεια στα τουρκικά στρατεύματα να περάσουν στη Μολδαβία.**Σημαντικό ρόλο έπαιξε και ο **Ιερός Λόχος** με τη μάχη στο **Δραγατσάνι** .

3. Επανάσταση στην Πελοπόννησο.

Αριθμητική **υπεροχή των Ελλήνων** , πολλοί **Φιλικοί**, πολλοί **Οθωμανοί** είχαν μετακινηθεί στην **Ήπειρο** για να πολεμήσουν τον **Αλή Πασά** στα **Ιωάννινα**. Ο **Παπαφλέσσας** και ο **Κολοκοτρώνης** συντόνιζαν την επανάσταση και ξεσήκωναν τους Έλληνες**Υψωση της σημαίας στην Αγία Λαύρα από τον Παλαιών Πατρών Γερμανό**. Είχαν ανάγκη από συντονισμένο σχέδιο με στόχο την κατάληψη της **Τριπολιτσάς** που ήταν το διοικητικό και στρατιωτικό κέντρο της Πελοποννήσου . Φτάνει στην **Ελλάδα ο Δημήτριος Υψηλάντης** και παίρνει τη θέση του αδελφού του για την αρχηγία της επανάστασης και σημειώνουν τις **πρώτες επιτυχίες** .

4. Επανάσταση στη Στερεά .

Ο Χουρσίτ Πασάς έστειλε από τα Ιωάννινα τον Ομέρ Βρυώνη για να καταπνίξει την επανάσταση . Θυμίζω τις μάχες στη Γέφυρα του Γοργοπόταμου και την Αλαμάνα όπου βρήκε φρίκτο θάνατο ο Αθανάσιος Διάκος και επίσης τη μάχη στο Χάνι της Γραβιάς όπου ο Οδυσσέας Ανδρούτσος μετά από σκληρή μάχη ξέφυγε των Τούρκων και τόνωσε με αυτό το ν τρόπο το ηθικό των Ελλήνων .

5. Επανάσταση στα νησιά του Αιγαίου .

Σημαντικό ρόλο έπαιξαν και τα νησιά του Αιγαίου **Ύδρα, Ψαρά, Σάμος, Κάσος, Δωδεκάνησα . Η Μπουμπουλίνα από τις Σπέτσες έδωσε τα καίκια της και όλη την περιουσία της για τον αγώνα . Ελληνικά καράβια κυριαρχούν στο Αιγαίο με πολεμικές επιχειρήσεις όπως πολιορκία παραθαλάσσιων κάστρων , καταδρομές στα παράλια της Μικράς Ασίας και ναυμαχίες στα ανοιχτά του πελάγους .**

Γνωστοί μπουρλοτιέρηδες ήταν ο **Κωνσταντίνος Κανάρης από τα Ψαρά και ο Ανδρέας Μιαούλης από την Ύδρα** με τα πυρπολικά όπου κουβαλούσαν εύφλεκτο υλικό . Το 1822 οι Τούρκοι σφαγιάζουν τους κατοίκους της Χίου – Καταστροφή της Χίου η οποία συγκλονίζει τους λαούς της Ευρώπης . Ο Κανάρης παίρνει αντίποινα και ανατινάζει την τουρκική ναυαρχίδα . Το 1824 ο Τουκοαιγυπτιακός στόλος καταστρέφει την Κάσο και τα Ψαρά . Ο Κανάρης στον κόλπο του Γέροντα, στα παράλια της Μ.Ασίας, παίρνει εκδίκηση, νικά τον Τουρκοαιγυπτιακό στόλο και καταστρέφει μια φρεγάτα με 1000 στρατιώτες και ναύτες .

6. Επανάσταση σε Ήπειρο , Θεσσαλία και Μακεδονία .

Σημαντική ήττα των Ελλήνων στη μάχη του Πέτα το 1822. Δυστυχώς οι Έλληνες νικήθηκαν από τον Χουρσίτ Πασά και αυτή η ήττα άνοιξε το δρόμο στους Τούρκους για την πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου .

7. Άλωση της Τριπολιτσάς .

Ο Χουρσίτ Πασάς στέλνει στρατό στην Πελοπόννησο για να υπερασπιστούν την Τριπολιτσά . Το σχέδιο του Κολοκοτρώνη ήταν να πολιορκήσουν την Τρίπολη που ήταν η κεντρική, η διοικητική, εμπορική και η στρατιωτική έδρα των Τούρκων . Τελικά η Τρίπολη πέφτει στα χέρια των Ελλήνων το 1821 όπου ακολουθούν σφαγές και λεηλασίες . Αυτό αποτέλεσε πολύ σημαντική νίκη, γιατί έπεσε η στρατιωτική βάση του Οθωμανικού στρατού και χιλιάδες τουρκικά όπλα πέρασαν στην κατοχή των Ελλήνων .

8. Αγώνες του Κανάρη .

Θυμίζω τις μάχες με τα **πυρπολικά , τα μπουρλότα** . Έγινε τελειοποίηση και χρήση των εμπορικών πλοίων με ριψοκίνδυνους εθελοντές . Ο Κανάρης ανατίναξε με το πυρπολικό του στο λιμάνι της κατεστραμμένης Χίου τη Ναυαρχίδα του Τουρκικού

στόλου , τη στιγμή που γιόρταζαν το **Μπαιράμι** – τη μεγαλύτερη θρησκευτική γιορτή των Μουσουλμάνων .**Μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας , ο Κανάρης παίρνει πολλές τιμές και φτάνει μέχρι και το αξίωμα του Πρωθυπουργού . Το δε κράτος έδωσε το όνομά του σε 3 πολεμικά πλοία .**

9. Εκστρατεία του Δράμαλη στα Δερβενάκια .

Ο Δράμαλης ήταν Πασάς της Λάρισσας και έστειλε στρατό στην Πελοπόννησο . Πυρπολεί τη Θήβα , περνά στην Κόρινθο και ακολούθως φτάνει στο Άργος . Ο Κολοκοτρώνης βάσει σχεδίου παγιδεύει τον Δράμαλη στην πεδιάδα του Άργους ελέγχοντας τις διαβάσεις . Εφόρμησαν την τακτική της «καμένης γης», δηλ. έκαψαν τα σπαρτά και τα αποθηκευμένα σιτηρά για να μην βρει ο τουρκικός στρατός φαγητό για να εφοδιαστεί . Εξαντλημένοι οι Τούρκοι, απεφάσισαν να επιστρέψουν πίσω , όμως οι Έλληνες τους περικύκλωσαν ,πήραν πολλά λάφυρα και ο Κολοκοτρώνης ανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος . Τέλος ο Δράμαλης , αφού έχασε πολύ στρατό και λάφυρα , πεθαίνει από τη λύπη του .

10. Ο Μάρκος Μπότσαρης .

Το όνομά του **Μάρκου Μπότσαρη** θα το συνδέσουμε με το **Μεσολόγγι** όπου διορίζεται στρατηγός , γιατί ήταν **γνωστός και έμπειρος Σουλιώτης οπλαρχηγός** . Η πονηριά του δε φάνηκε και από τις συνεχείς διαπραγματεύσεις που έκανε με τον **Ομέρ Βρυώνη** για να τον καθυστερήσει να έρθει στο Μεσολόγγι και να κερδίσει χρόνο . Έτσι με αυτό το κόλπο ο Ομέρ Βρυώνης ματαιώνει τον ερχομό αφού χειμώνιασε . **Το καλοκαίρι του 1823 ο Μουσταφά Πασας στρατοπεδεύει στο Κεφαλόβρυσο με στόχο το Μεσολόγγι** . Δυστυχώς οι Έλληνες αρχίζουν μεταξύ τους να τσακώνονται για το ποιός είναι καλύτερος και πρέπει να γίνει αρχηγός . Δηλαδή με λίγα λόγια **αρχίζει να υπάρχει διχόνοια και τσακωμός** . Τότε ο Μάρκος Μπότσαρης προσπαθεί να τους συμφιλιώσει λέγοντας τους ότι **μόνο ενωμένοι θα νικήσουν** . Μάλιστα έδωσε πρώτος το παράδειγμα σχίζοντας το χαρτί που έλεγε ότι ήταν αρχηγός . **Τέλος , με λιγιστούς Σουλιώτες κάνει αιφνιδιαστική επιθεση – γιουρούσι- στο στρατό των Τούρκων αλλά πέφτει νεκρός θυσιάζοντας τη ζωή του για την ελευθερία της Πατρίδας του.**